

ความเป็นอื่น (The Otherness)

รองศาสตราจารย์ ดร. ชงชัย สมบูรณ์

drpak08@hotmail.com

เหตุผลใดสภาพสังคม ณ ปัจจุบัน ต่างพยายามหิบบิ้น “ความเป็นอื่น” ให้ซึ่งกันและกัน ความศักดิ์สิทธิ์ของวาทกรรมที่ว่าหมู่บ้านโลก (Global Village) คงจะใช้ไม่ได้ติดนักกับสถานการณ์ที่ผันผวนของโลกปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม สภาพของสังคมโลกต่างมุ่งสร้างและยึดเหนี่ยวความเป็นบ้านเดียวกันให้กับทุกๆชุมชนโลก โดยส่งผ่านหน้าที่และบทบาทของการสื่อสารทางเทคโนโลยีเป็นสำคัญ ดังจะเห็นจากภาพฉายที่ว่า “ใครที่สามารถที่สามารถครอบครองสื่อได้ คนนั้นครอบครองโลก”

ความเป็นอื่น (The Otherness) เป็นอีกวาทกรรมหนึ่งในโลกหลังยุคใหม่ที่หลาย ๆ คนพยายามสร้างและประดิษฐ์ขึ้นมาโดยไม่รู้ตัว เพราะสิ่งนี้คือความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่ไม่อาจล่วงรู้ได้ ถ้าไม่ “ใส่ใจ” กับปรากฏการณ์เล็กๆ น้อยๆ โดยเฉพาะปรากฏการณ์ทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาหรือไม่พัฒนาก็ตาม การแบ่งเป็นสองขั้ว (Binary) ดูเหมือนจะสร้าง “ความเป็นอื่น” อย่างเห็นได้ชัดไม่ขอวิพากษ์ ท่านผู้อ่านคงมิโยนิโสมนสิการได้เองกับผืนแผ่นดินที่ท่านผู้อ่านได้อาศัยอยู่ เจกผู้เขียนเช่นกัน

วัฒนธรรมไทย ความเข้าใจกันถือเป็นพื้นฐานและแก่นแกนของการดำรงอยู่ (Existence) และความเป็นอยู่ (Being) ของสังคมไทยใช้แน่นอนทีเดียวที่ต่างฝ่ายต่างพยายามสร้างภาพแบบ “องค์กรรวม” แต่การกระทำเป็นแบบแยกส่วน (Segmentalism) หาเป็นเช่นลมปากที่ได้เอ่ยอ้างมา ถ้าเป็นเช่นนั้น ท่านผู้อ่านคงอมยิ้มเช่นเดียวกับผู้เขียน และมองภาพปรากฏการณ์ทางสังคมว่า เป็นการกระทำที่เกิดจาก **ลมที่ออกจากช่องปากที่ไม่สะอาดและไม่บริสุทธิ์** ซึ่งสิ่งนี้คงเรียกได้ว่า **“ไม่ใช่คำพูด”**

สี่ สื่อสัญญาะที่ไม่ควรมองข้าม สิบงบอกอะไรได้หลายอย่างที่มีเนื้อหาซ่อนเร้นได้อย่างชัดเจน แต่ในสังคมไทยปัจจุบันมีการ “สาตสี” ใส่กันมากขึ้นทุกวัน หากไม่ว่าการสาตสีเป็นวัฒนธรรมอินเดียในการเล่นสงกรานต์คล้ายบ้านเรา การสาตสีเป็นการแสดงออกที่ดีและมีวัฒนธรรม ในทางตรงกันข้าม การสาตสีในสังคมไทยมิได้มีความหมายเช่นนั้นเลย จึงสามารถสร้างบทสรุปได้ว่า ในสังคมไทยมิได้เข้าใจในความหมายที่ลุ่มลึกและลึกซึ้งกับสิ่งที่แสดงออก จึงถือได้ว่า สังคมไทยมีการรับรู้ แต่รู้ไม่จริงหมด

ความเป็นอื่นของสังคมไทยถูกฉายภาพออกมาเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็ทางด้านสังคม และการเมือง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือวาทกรรมบ้านนอก-ในเมือง ทันสมัย-ล้าสมัย เหล่านี้เป็นต้น เกิดความปั่นป่วนได้ดียิ่งนัก ส่วนความเป็นอื่นทางด้านการเมือง เห็นจะเป็นการไม่เข้าใจในการกระทำของตนเองว่า ส่งผลอะไรต่อความเป็นสหราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand) เพียงแต่ไทย

หาความเป็นไทย (Thainess) สิ่งที่เกี่ยวข้องนี้คงเป็นเพราะชาวจิตสำนึกทางการเมือง (Political Consciousness) เป็นแน่แท้ **“ลูกน้องที่ขยันแต่โง่ให้ตัดคอทิ้ง เพราะจะทำแต่เรื่องโง่ๆ ให้เจ้านายปวดหัว ในทางกลับกันผู้นำในองค์กรที่ฉลาดลุ่มลึกแต่โง่กว้าง ก็สมควรที่จะตัดคอทิ้งเช่นกัน”**

หันกลับมามองสถานการณ์บ้านเมืองที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน โครงสร้างทางสังคมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง แต่ทั้งนี้ไม่สังคมใดๆ ทั้งที่พัฒนาแล้วหรือที่กำลังจะพัฒนาที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยถ้าวู้จักและเข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นระบบที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ระบบทุนนิยมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการออกกฎหมายเพราะกฎหมายส่วนมากในกลุ่มประเทศทั้งสองมักจะสอดคล้องกับผลประโยชน์ของผู้บริหารหรือที่สามารถอธิบายได้ง่ายๆ คือ เพื่อสนองต่อความอยากมีอยากเป็น (Aspiration) ของกลุ่มผู้นำที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจของสังคมนั้นมากกว่า ที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้มวลชนส่วนใหญ่ของประเทศ

ฉะนั้นสังคมใดที่เลือกและสมยอม รวมทั้งสถาปนาความศักดิ์สิทธิ์ของระบอบประชาธิปไตยมาเป็นระบอบในการบริหารปกครองประเทศก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีตามหลักสากล แต่ในทางกลับกันมิได้พัฒนาระบบการศึกษาให้เกิดคุณค่า โดยเฉพาะมิติแห่งความเป็นหนึ่งเดียว (Oneness) ภายใต้อำนาจการศึกษาที่จะต้องตระหนักและใส่ใจรวมทั้งปลูกฝังให้ “คน” หรือ “ตัวแทนของคน” ได้เข้าใจและเข้าสมองถึงหน้าที่และสิทธิของตนตามระบอบประชาธิปไตย ผู้เขียนมั่นใจร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าประเทศไทยก็จะเป็นประเทศที่ผาสุกและที่สำคัญประเทศก็จะไม่ถูกสังคมอื่นและยึดเย็ด “ความเป็นอื่น” ให้เป็นเจกเช่นประเทศเพื่อนบ้าน ผลแห่งการกระทำที่เป็นหนึ่งเดียว (Oneness) คงจะส่งต่อความสุขมวลรวมได้อย่างไม่มีข้อกังขาใดๆ ทั้งสิ้น.....ขอรับเจ้านาย!!!!!!